



---

# NBA-handreiking: Coronapandemie kan gevolgen hebben voor tijdigheid jaarrekening

22 december 2020

**De coronapandemie kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van financiële processen en voor een tijdige afronding van de jaarrekening. Voor accountants leiden de controle op afstand en tussentijdse aanpassingen in de risicoanalyse tot extra werk. Ook is de accountant extra tijd kwijt aan het afgeven van NOW-verklaringen. Dat stelt de NBA in handreiking 1147.**

In die handreiking wordt specifiek ingegaan op de gevolgen van de coronapandemie op het werk van alle accountants en meer specifiek de impact op de jaarverslaggeving. “Er bleek bij veel van onze leden behoefte aan een handreiking, waarin wij nader ingaan op de diverse aspecten van de gevolgen van de coronapandemie. Dat geldt zowel voor accountants in business, accountants die werken voor het mkb als controlerend accountants.” Aldus NBA-voorzitter Marco van der Vegte. “Eén van die aspecten waar wij ons zorgen over maken is de tijdigheid van de beschikbaarheid van de jaarrekeningen. Ook de verhoogde risico’s op fraude verdienen extra aandacht van de accountant. In deze handreiking zijn die elementen voor alle accountants uitgewerkt.”

In de nieuwe handreiking komt een aantal aspecten aan de orde.

## Continuïteit

Wat is het toekomstperspectief van de onderneming en kan deze uit de crisis komen? Wat betekenen onzekere toekomstperspectieven voor de waardering van goodwill, belastinglatenties en andere activa die mede afhankelijk zijn van te verwachten economische voordelen? Worden de risico’s transparant toegelicht in de jaarrekening? Wordt de impact van ontvangen steunmaatregelen op de cashflows en het resultaat transparant weergegeven van bijvoorbeeld verkregen uitstel van belastingen, de NOW- of Tozo-regeling? Voldoet de verkregen steun aan wet- en regelgeving? Zijn er in specifieke gevallen ook positieve effecten van de pandemie?

De antwoorden op deze vragen hebben directe gevolgen voor accountants die, afhankelijk van hun rol, de continuïteits- en waarderingsrisico's moeten bepalen of beoordelen, zo stelt de handreiking.

## Processen

De pandemie kan ook impact hebben op de processen binnen organisaties. Soms is een deel van de activiteiten afgebouwd, of zijn nieuwe activiteiten gestart waarbij de interne beheersing nog niet optimaal is ingeregeld. Er zijn risico's van het werken op afstand. Dat geldt voor organisaties zelf, het toezicht daarop en voor het werk van accountants. Bij organisaties kunnen deze risico's impact hebben op de interne beheersomgeving, die niet of anders heeft gefunctioneerd dan voorheen. Dat kan leiden tot een grotere kans op fraude.

## Accountantswerk

Ook voor accountants die betrokken zijn bij de controle of het samenstellen van verantwoordingsinformatie en die dit op afstand moeten doen, is de situatie onwennig. Zij moeten extra alert zijn op gewijzigde risico's en fraudesignalen. Concrete problemen kunnen zich voordoen bij inventarisaties en controle van buitenlandse groepsonderdelen, die niet bezocht kunnen worden. De meeste fysieke ontmoetingen zijn noodgedwongen vervangen door digitale. Dit vermindert de *'smell of the place'*. Dit wil niet zeggen dat de accountant per definitie niet kan komen tot een goede samenstelling of een goedkeurende controleverklaring, aldus de handreiking. Het kan echter wel relevant zijn om in de verklaring bij de uitgevoerde werkzaamheden toe te lichten dat gekozen is voor een andere aanpak, waarbij de accountant wel voldoende zekerheid heeft gekregen voor de controle, of heeft kunnen doen wat hij of zij nodig achtte in het kader van het samenstellen van de jaarrekening.

## Tijdigheid

De bovenstaande factoren kunnen gevolgen hebben voor de kwaliteit van de financiële processen, maar ook de tijdige afronding van de jaarrekening. Voor accountants leiden de controle op afstand en tussentijdse aanpassingen in de risico-analyse tot extra werk. Dat komt ook door mogelijke NOW-verklaringen die moeten worden afgegeven. Belangrijk is dat de betrokken partijen de aandacht besteden die nodig is en zich niet laten opjagen door tijdsdruk. Zorgvuldigheid is in dit kader belangrijker dan snelheid, benadrukt de NBA. De timing van de jaarrekening kan dus vertraging oplopen ten opzichte van de gecommuniceerde publicatiedata.

De NBA pleit er voor dat de verantwoordelijken voor de jaarstukken en accountants daarover in gesprek gaan met elkaar. Zij moeten samen beoordelen in hoeverre bestaande plannen nog realistisch zijn. Belanghebbenden (waaronder toezichthouders) moeten waar nodig proactief gewezen worden op de mogelijke risico's op vertragingen in het proces.

## Download



HR 1147 Gevolgen coronapandemie - VEROUDERD versie 22  
december 2020.pdf

PDF 999,42 kB